

ਅਦਾਲਤ ਕੇਐਲ ਗੋਸਾਈਂ ਅਤੇ ਏ ਐਨ ਗਰੇਵਰ, ਜੇ.ਜੇ.

ਮਹਾਰਾਜਾ ਪਟੇਸ਼ਵਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਸਿੰਘ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਏ.ਐਸ. ਗਿਲਾਨੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1957 ਦੇ ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 20 (1908 ਦਾ ਐਕਟ 5)—ਸੈਕਸ਼ਨ 11—ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ—ਕੀ ਬਾਅਦ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੇ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ- ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ- ਚਾਹੇ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਹੋਵੇ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਗਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੇ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਤਰਜੀਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਹੋਂਦ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਸ ਕੋਲ ਸਮਾਲ ਕਾਜ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਇਕਲੋਤਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ "ਮਾਮਲਾ" ਇਕੱਲੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟ੍ਰਾਈਬਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰੋਬੈਟ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੇਵਲ ਪ੍ਰੋਬੈਟ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਐਕੁਆਇਜ਼ਿਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਦੇਵ ਰਾਜ ਸੈਣੀ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਕਲਾਸ, ਜਗਰਾਓਂ ਦੇ 18 ਜਨਵਰੀ, 1957 ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਤੋਂ ਬਕਾਇਦਾ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 18,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਏ. ਹੁਸੈਨ, ਡੀ. ਸੀ. ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਜੇ. ਐਨ. ਕੋਸ਼ਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ.

ਐਫ.ਸੀ. ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਡੀ. ਡੀ. ਖੰਨਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ.

ਫੈਸਲਾ

ਗਰੇਵਰ, ਜੇ. ਇਹ ਅਪੀਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ/ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 18,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਬਚਾਓਕਰਤਾ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ।

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਲ 1923 ਵਿੱਚ ਬਲਰਾਮਪੁਰ ਅਸਟੇਟ ਦਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਯੂ.ਪੀ. ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਯੋਗਦਾਨ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਸਾਲ 1937 ਵਿੱਚ ਵਾਰਡਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਵਜੋਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਟਰੀਬਿਊਟਰੀ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇ ਜਾਂ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਵੇ ਜੋ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ "ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਡਿਫਾਲਟ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੁਆਰਾ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ" (ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ) ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਪੈਰਾ 4)। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦੂਜਾ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣਿਆ ਅਤੇ 17,000 ਰੁਪਏ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜੋ ਅਸਟੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਾਲ 1944 ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਉਸਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾਲ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਲਈ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਵਜੋਂ 500 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਜਨਵਰੀ, 1951 ਤੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ 9 ਮਾਰਚ, 1953 ਨੂੰ ਸ਼ਿਮਲਾ ਦੇ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ, ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਫਰਵਰੀ, 1951 ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ

ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਹਿਲਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇੱਕ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਮਾਰਚ, 1951 ਤੋਂ ਜੁਲਾਈ, 1956 ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ 32,500 ਰੁਪਏ ਬਕਾਇਆ ਸਨ, ਪਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਸਿਰਫ 1 ਅਗਸਤ, 1953 ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਪੈਨਸ਼ਨ ਵਜੋਂ 18,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। 31 ਜੁਲਾਈ, 1956 ਤੱਕ ਅਤੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਬਾਕੀ ਰਕਮ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਸਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਬਲਰਾਮਪੁਰ ਰਾਜ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚੋਂ 17,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ 1944 ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਸਮੇਂ 8,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਨਾਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 25,000 ਰੁਪਏ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਭੁਗਤਾਨ ਐਕਸਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਸੀ ਅਤੇ 500 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਰਾਸ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਛਾ ਕੀਤੀ". ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ ਰਾਜ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਦੀ ਹੋਂਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 500 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ। ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਥਿਤ ਸਮਝੌਤਾ ਬਿਨਾਂ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ 9 ਮਾਰਚ, 1953 ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਰਿਜੁਡੀਕਾਟਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ।

ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ:

- (1) ਕੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ?
- (2) ਕੀ 1953 ਦੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 23 ਵਿੱਚ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1954 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ? ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕਿਹੜੇ ਬਿੰਦੂਆਂ 'ਤੇ?
- (3) ਕੀ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਸਹੀ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਸਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀ ਹੈ? ਸਾਰੇ ਮੁੱਦੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹੋਵੇਗਾ-

"ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ- 30 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1954 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਾਰੇ ਨੁਕਤਿਆਂ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨੁਕਤਾ ਨਹੀਂ ਉੱਠਦਾ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: "

ਅਧੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੱਜ, ਸਮਾਲ ਕਾਜ਼ ਕੋਰਟ, ਸ਼ਿਮਲਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪਿਛਲਾ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਫਰਵਰੀ, 1951 ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਕਾਇਆ 500 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹੀ ਸਨ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ 18,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਹੈ, ਜੋ ਜੱਜ, ਸਮਾਲ ਕਾਜ਼ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਨੇ ਬੀਸ਼ਵਰ ਚੱਤ ਚੁਰਾਮਾਨੀ ਬਨਾਮ ਜਨਰਲ ਅਸ਼ੋਰੈਸ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਲਿਮਟਿਡ (1) ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ, ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਭੀਡੇ, ਜੇ. ਕੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮਾਲ ਕਾਜ਼ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 109 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਅਧੀਨ ਜੱਜ, ਚੌਥੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਖਾਤੇ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਦੋਵਾਂ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ। ਭੀਡੇ, ਜੇ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ:

"ਪਰ ਰੇਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਾਰਜ ਹੈਨਰੀ ਹੁਕ ਬਨਾਮ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਜਨਰਲ (1) ਅਤੇ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਰਾਓ (2) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੁੱਦਾ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ।

ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਗਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਭੀਡੇ, ਜੇ. ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੇਲਜੀ ਦਿਆਲਜੀ ਬਨਾਮ ਨੰਦ ਲਾਈ ਦੀ ਫਰਮ (3) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੇਮਰਾਜ ਹਰਨਾਮ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਹਰਗੋਲਾਲ (4) ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਚੰਪਤ ਬਨਾਮ ਤੇਤੀ ਰਾਮ (5), ਦੌਲਤ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਮੁਨਸ਼ੀ ਰਾਮ (6) ਅਤੇ ਮੌਜ ਬਨਾਮ ਸਰਦਾਰਾ (7) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਵੇਲਜੀ ਦਿਆਲਜੀ ਦੇ ਕੇਸ (3) ਵਿੱਚ, ਕੈਨੇਡੀ ਅਤੇ ਰੂਪਚੰਦ ਬਿਲਾਰਾਮ, ਏ.ਜੇ.ਸੀ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਮਕਾਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਰੋਕ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੱਕ ਵੀ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਿਛਲਾ ਫੈਸਲਾ ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਧਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੋਈ ਵੀ ਨੁਕਤਾ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੇਮਰਾਜ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ, ਐਸਟਨ, ਏ.ਜੇ.ਸੀ. ਨੇ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਰਾਏ ਤੋਂ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਸਨ। ਚੰਪਤ ਬਨਾਮ ਤੇਤੀ ਰਾਮ (2) ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹਿਲਟਨ, ਜੇ. ਨੇ ਵੇਲਜੀ ਦਿਆਲਜੀ ਦੇ ਕੇਸ (3) ਵਿੱਚ ਸਿੰਘ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਮਾਲ ਕਾਜ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨਾ ਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜਾਂ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ। ਦੌਲਤ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਮੁਨਸ਼ੀ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ (4) ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਮੁੱਦਾ ਦੁਬਾਰਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੌਜ ਬਨਾਮ ਸਰਦਾਰਾ (5) ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਾਦੀ ਲਾਈ, ਸੀ.ਜੇ., ਅਤੇ ਬ੍ਰੈਡਵੇ, ਜੇ. ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ

ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹੇ ਅਟ ਮੁਹੰਮਦ ਬਨਾਮ ਬਾਰ ਗਊਸ਼ਾਲਾ ਲਿਮਟਿਡ, ਲਾਇਲਪੁਰ (6) ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸਕੇਮਪ, ਜੇ. ਨੇ ਭਿਡੇ, ਜੇ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਛੋਟੀ ਕਾਜ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮੈਟਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਫੈਸਲਾ ਅਗਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਿਰਲੇਖ ਬਾਰੇ ਸਮਾਲ ਕਾਜ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 'ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਬਾਅਦ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਲੈ ਗਈ ਸੀ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਕਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜ ਲਕਸ਼ਮੀ ਦਾਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਨਮਾਲੀ ਸੇਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਗਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਬਕਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਸ਼ਰਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੁਆਰਾ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਦੇ ਆਮ ਨਿਯਮ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਇਕੱਲੇ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੀ ਅਪੀਲ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਮਾਲ ਕਾਜ ਕੋਰਟ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇਹ ਤਰਜੀਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤ, ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਦਾਲਤ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਦਾਲਤ, ਇਨਸੋਲਵੈਂਸੀ ਕੋਰਟ, ਗਾਰਡੀਅਨ ਕੋਰਟ, ਪ੍ਰੋਬੇਟ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਉਹ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਦਾ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤਰਜੀਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ ਮੌਜੂਦ ਹੈ; ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜੋ ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਹੈ, ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸਿਰਫ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਰਗੀਆਂ ਕੁਝ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ

ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿਖੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜੇ ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਸਥਾਪਤ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਥੇ ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੂਬਾਈ ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿਖੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ "ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਮਲਾ" ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਯੋਗ ਬਣ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਲ ਕਾਜ਼ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਸਿਰਫ ਤਰਜੀਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਫੈਸਲੇ ਹੋਰ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਹ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੁਲਾਰੇ ਲਾਈ ਬਨਾਮ ਹਜ਼ਾਰੀ ਲਾਈ (1) ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸੁੰਦਰ ਲਾਈ, ਜੇ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਕਾਜ਼ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜੇ ਮੁਨਸਿਫ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣਾ ਚਰਿੱਤਰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਨਸਿਫ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਰ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਕੀਰਾ ਬੀਬੀ ਬਨਾਮ ਨੰਦਨ ਰਾਏ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (2) ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸਟੂਅਰਟ, ਜੇ. ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਨਿਆਂਇਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਿੱਥੇ ਮੁਨਸਿਫ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਅਦਾਲਤੀ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਘੁਲੱਪਾ ਬਿਨ ਬਲੱਪਾ ਬਨਾਮ ਰਾਘਵੇਂਦਰ ਸਵਾਮੀਰਾਓ (1), ਜੇਨਕਿਨਸ, ਸੀ. ਅਤੇ ਬੈਟੀ, ਜੇ. ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਤਰਜੀਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਸੀ। ਮੋਹੀਹੀ ਮੋਹਨ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਰਾਮਦਾਸ ਪਰਮਹੰਸ ਵਿੱਚ (2), ਰੈਂਕਿਨ ਅਤੇ ਘੋਸ਼, ਜੇ.ਜੇ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਬਾਅਦ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਮਾਲ ਕਾਜ਼ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਪਿਛਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੈਸੇ ਲਈ ਫਰਮਾਨ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਮਾਧੇਰਾਓ ਬਨਾਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਾਓ ਵਿੱਚ (3), ਜੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ

ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਸੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉਲਟ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੀ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਅਯੋਗਤਾ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਤਰਜੀਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਾਗਪੁਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜੇਨਕਿਨਸ, ਸੀ.ਜੇ. ਗੁਲੱਪਾ ਬਿਨ ਬਲੱਪਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ (1)। ਰਾਜਾ ਸਿਮਦਰੀ ਅੱਪਾ ਵਿਵਾਦ ਬਨਾਮ ਰਾਮਚੰਦਰੂਦੂ (4) ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਦਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੁਨਸਿਫ ਦੀ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਅਸਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਗਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੀ। ਬੇਡਨ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਿਆਮ ਅਯੰਗਰ, ਜੇ.ਜੇ. ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ-

"ਸਮਾਲ ਕਾਜ਼ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਕਾਜ਼ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇੱਕ ਆਮ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ, ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਕਾਜ਼ ਅਦਾਲਤ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ।

ਅਵਾਨਾਸੀ ਗੌਡੇਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਨਚਮਲ (1) ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਬੈਂਚ। ਇਸ ਅਥਾਰਟੀ 'ਤੇ ਰਾਜ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਇਹ ਇਕ ਵੱਖਰੇ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਸੀ। ਅਫਜ਼ਲ ਹੁਸੈਨ ਬਨਾਮ ਮਹਿਮੂਦ ਹੁਸੈਨ (2) ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸੀਅਲ ਸਮਾਲ ਕਾਜ਼ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਸਿਰਫ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਖੋਹਦਾ। ਇਹ ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ, ਜੋ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਦਰਜੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਯੂ.ਕੇ. ਸੀਲ ਬਨਾਮ ਅਰਾਮੁਗਮ ਚੇਟੀਅਰ (3) ਵਿੱਚ, ਡੰਕਲੇ, ਜੇ. ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਉਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਿਯਮਤ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਨਿਯਮਤ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸੇ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੀ ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਹੋਵੇ। ਅਵਾਨਾਸੀ ਗੌਡੇਨ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ

ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇੱਕੋ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਲਾਂਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੁਨਸਿਫ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਸਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਕਾਰਨ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਚਾਰ ਲੈਣ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਨਾ 199 'ਤੇ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਪੂਰਨ ਬੈਂਚ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਨ:

"ਉਹ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਜੋ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਵਰਗੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਿਆਂਇਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਧਾਰਾ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਗਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਹੋਵੇ ਕਿ ਕੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਸੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਗਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਹ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ "ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਮਰੱਥ" ਸ਼ਬਦ ਅਪੀਲ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਐਸਟੇਪੇਲ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ, ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰੇਡਾਂ ਅਤੇ ਜੱਜਾਂ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜੋ ਬਹੁਤ ਵੱਖਰੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਘਟੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਾ ਜੋੜਨਾ ਬਿਹਤਰ ਹੈ। ਸਰ ਬਾਰਨਜ਼ ਮੋਰ ਨੇ ਮੁਸਾਮੂਤ ਐਡੂਨ ਬਨਾਮ ਮੁਸਾਮੂਤ ਬੇਚੁਨ (1) ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਿਸੀਰ ਰਾਘੋਬਰਦਿਆਲ ਬਨਾਮ ਸ਼ੀਓ ਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ (2) ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕੇਸ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਖੁਦ ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰੇਡਾਂ ਅਤੇ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਅੰਤਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ 'ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਇਹ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਖਤ ਨਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਜਾ ਸਿਮਦਰੀ ਅੱਪਾ ਰੇ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਸਮੇਤ ਕਈ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਿਆਂਇਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਕਾਰਨ ਸੀ, ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ

ਰੋਕਦਾ ਸੀ। ਫੁਲ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਤਰਕ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਪੀਲ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜ ਲਕਸ਼ਮੀ ਦਾਸੀ ਦੇ ਕੇਸ (2) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਆਦਿ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਤਰਜੀਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੇਨਕਿਨਸ, ਸੀ.ਜੇ. ਨੇ ਘੁਲੱਪਾ ਬਿਨ ਬਲੱਪਾ ਦੇ ਕੇਸ (3) ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੇ ਸਨ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਛਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ "ਮਾਮਲਾ" ਇਕੱਲੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰੋਬੇਟ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰੋਬੇਟ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਥੇ ਮਾਮਲਾ ਅਜਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਅਤੇ ਬੇਤੁਕੇ ਨਤੀਜੇ ਵੀ ਨਿਕਲਣਗੇ। ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਜੇ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਝੂਠ ਬੋਲੇਗਾ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੋਧ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਮੌਜੂਦਾ

ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਈ ਨੁਕਤੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 500 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਭਰਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਸੂਬਾਈ ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਹੈ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ 1,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 24 ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫਰਮਾਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੇਧ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ। ਅਨੁਸੂਚੀ II ਨੂੰ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਯਕੀਨਨ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਈਸ਼ਵਰ ਦੱਤ ਚੁਰਾਮਨੀ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਭਿਡੇ, ਜੋ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਫੈਸਲਾ ਨਿਆਂਇਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਅਧਾਰ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਕੇਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਮਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 1 'ਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਕਾਰਨ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੈਸਜ਼ੁਡੀਕਾਟਾ ਦੀ ਤਾਕਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਲਟ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਇਸ ਲਈ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 1 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ 4 ਮਈ, 1959 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਲਾਗਤਾਂ ਅੰਤਿਮ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਗੀਆਂ।

ਗੋਸਾਈਂ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕਾਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Translated by Asif Mohamad, Translator.